

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Petri De Dusburg, Ordinis Teutonici Sacerdotis, Chronicon
Prussiae**

Petrus <de Dusburg>

Francofurti ; Lipsiae ; Regiom. Pruss., 1679

Cap. CCXII. De Expugnatione Castri Kymenoviae, & conversione mille &
sexcentorum Sudovvitarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11850

*Hartmannus C. de Helderungen VIII. Mag. Gen. Ord. Teuton.
Conradus de Tierberg Junior XII. Mag. Prov. Prussia.*

suboriri, ædificare fecit in dicta Neria super littus maris falsi castrum firmum, quod dicitur (b) Nova domus, ne Lethoyvini terram Sambie intrent à modo improvisè.

ANIMADVERSIONES.

AD CAP. CCXI.

(a) Sic Codex Regiomontanus legit, ut & Thoruniensis. Sed manifestus est error librariorum. Neque ex Elbingensi Exemplari hoc correxit Dn. Zamelius, adeò ut appareat hæc exemplaria ex eodem esse fonte ducta.

(b) Neuhauß hodiè uno tantum milliari distat ab urbe Regiomontana. Quando autem ex loco à Dusburgio determinato eo sit translatum non constat. Habetur ad Nihusium Theriotrophium amplissimum.

CAPUT CCXII.

DE

*Expugnatione Castri Kymenovie, &
conversione mille & sexcentorum Sudovvitarum.*

HOC etiam tempore idem fr. Conradus Magister circa officium sibi injunctum sollicitus multas noctes in somnis deduxit cogitans quomodo inimicos fidei Sudovvitas ad viam duceret veritatis. Undè ad hoc perficiendum congregatâ multitudine copiosâ fratrum & aliorum pugnatorum dum in via esset versus Sudovviam, occurrit ei fr. Ludevvicus de Libentle, ducens secum Cantegerdam, qui ipsum captivum detinuerat, & mille & sexcentos homines de Sudovia promiscui sexûs, quos in captivitate positus ad fidem Christi convertit, quibus visis Magister gavissus est, & jussit eos procedere versus terram

Hartmannus C. de Helderungen VIII. Mag. Gen. Ord. Teuton.
 Conradus de Tierberg Junior XII. Mag. Prov. in Prussia.

(a) Sambiensem; Hoc facto, sequenti die Magister cum Exercitu suo intravit territorium Sudovix dictum Kimenovv, & castrum ejusdem nominis tam acriter impugnavit quousque Castrenses ipsum sub his pactis, ut scilicet salvis rebus & Personis exirent, tradiderunt; promittentes se fidem Christi accepturos. Unde dato ipsis ductore jussi sunt ut ad partes Sambiae procederent sine mora; Crastina vero die depopulato territorio & Kymenovix interfecto ductore suo per viam aliam ad terram Lethovix sunt profecti. Sed fr. Ludevvicus cum sua comitiva processit ad terram Sambiae ubi omnes fonte baptismatis sunt renati.

ANIMADVERSIO.

(a) Hæc est illa deportatio populi Sudavici in extrema Sambiae loca, de qua supra egimus in *Animadversionibus ad Partis III. cap. 3.* Sudinia namque olim non in extremis Prussiae Septentrionalis oris, sed versus meridiem sita erat, ita ut à Septentrione attingeret Barthoniam & Scaloviam, ab oriente Lithvaniam, ab occidente Galindiam. Probari hoc ipsum facile potest. Si enim primo consideremus verba Ptolemæi has gentes describentis, videbimus Sudinos ab illo non collocari ad mare Venedicum, sed in locis mediterraneis. *Vid. Ptolem. lib. 3. Geogr. cap. 5.* Deinde manifestum etiam hoc est, ex Pactis Brestensibus Alexandri Regis, ubi Limites constituuntur inter Samogitiam & Sudaviam, quod fieri non posset, si Sudinia in Sambia ad mare Balticum esset collocanda. *Vid. Jacobus Prilufius in Statuto Polonico lib. 5. cap. 3. pag. 744. & Privilegia Prussiae Ducalis fol. 8. b. fin.* Tertiò denique evidenter hoc ipsum probari potest, ex aliquot pagis, qui hodieque appellationem Provinciarum Sudavicarum memoriam conservant. Sic Miernisken pagus est in Præfectura Marggraboviensi sive Olecensi, quia olim ibidem Provincia ejusdem nominis in Sudovia sita erat. *Vid. supra cap. 192.* Similiter Kirsovia, de qua cap. hodiè vocatur Krysovva. In Præfectura quoque Lyccensi hodie reperitur lacus,

*Hartmannus C. de Meldringen VIII. Mag. Gen. Ord. Teuton.
Conradus de Tierberg Junior XII. Mag. Prov. Prussiae.*

iacus, qui à Scumando Sudinorum Duce, appellatur Scomand-
See. *Vid. Henneberg. in libro de Veteri Prussia fol. 40. seqq.*

CAP. CCXIII.

De

Morte Fratris Friderici Holle &

XXX. Virorum.

Eodem anno fr. Fridericus dictus Holle germanus fratris
Marquardi Revelinghe cum C. Viris equitibus de Castro
Brandenburg processit contra Sudoviam, & dum accepto ma-
gno spolio in territorio Kirsovia rediret hostes sequentes ipsum
cum XXX. Viris interfecerunt: Nec tamen hoc tacendum æ-
stimo, quod idem fr. Fridericus antequam occideretur cuidam
Viro strenuò in armis, qui occurrit ei in bello, tantam plagam
eum gladio ad scapulam dedit & tam durè verberavit, quod ipse
non habens virtutem subsistendi cum equo decidit ad terram,
licet tamen ex tali plaga nullum vulnus haberet in corpore, nec
& vestigium vulneris appareret. Sicut idem sic plagatus & alii
Sudovita, qui huic bello interfuerunt, & viderunt postquam
ad fidem Christi conversi fuerant publicè sunt confessi.

CAP. CCXIV.

De

*Conversione cuiusdam nobilis & mille
quingentorum de Sudovia & desolatione
dictæ terre.*

Multa & infinita sunt contra Sudovitas bella gesta quæ
causâ